

کووید-۱۹ در ایران

دکتر محمد حیدری* ID

مرکز تحقیقات پرستاری جامعه نگر، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.

با توجه به افزایش مراجعات و بستری شدن بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در مراکز درمانی، بارکاری کادر درمانی بالاخص پزشکان و پرستاران افزایش یافت، به طوری که شاید سیستم بهداشتی و درمانی کشور، تا کنون با چنین بحران و فشار کاری بالایی مواجه نشده بود. تیم درمانی به عنوان «خط اول مبارزه با کووید-۱۹» به مقابله و کنترل این ویروس پرداخت. ناشناخته بودن بیماری، نبود اطلاعات کافی در مورد رفتار ویروس (علامت و عوارض)، نبود داروی اختصاصی و همچنین کمبود وسایل حفاظت فردی (لباس، ماسک، دستکش و غیره) از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی سیستم درمانی کشور در روزهای اولیه همه‌گیری بود. ابتلای تعدادی از کادر درمانی به کووید-۱۹ و در پی آن، شهادت بیش از صد نفر از این افراد، حاکی از مبارزه سخت و پر هزینه حوزه سلامت کشور با این ویروس ناشناخته می‌باشد.

پس از اجرای «طرح فاصله‌گذاری اجتماعی» و به دنبال آن کاهش میزان ابتلا و مرگ و میر ناشی از کووید-۱۹، طرح «فاصله‌گذاری هوشمند» توصیه و اجرایی شد. در این طرح به جای آن که همه مردم فاصله‌گذاری فیزیکی با بقیه را رعایت کنند، افراد، مشاغل و گروه‌های جمعیتی کم‌خطر از نظر ابتلا (یا در صورت ابتلا از نظر بروز عوارض جدی و مرگ) شناسایی شوند و فعالیت این گروه‌ها به تدریج از سرگرفته شود و سایر افراد و گروه‌ها کماکان فاصله‌گذاری فیزیکی را رعایت کنند^(۱). تا به امروز روند بروز بیماری متغیر بوده و تعدادی از مناطق به وضعیت سفید رسیده‌اند، ولی کووید-۱۹ همچنان در بعضی مناطق کشور همچون استان خوزستان همه‌گیری بالایی دارد. کووید-۱۹ تا کنون بیش از صد و بیست هزار نفر را مبتلا و باعث جان باختن بیش از هفت هزار نفر شده است. به نظر می‌رسد با توجه به عدم پیش‌بینی شرایط همه‌گیری، نیاز است جامعه همچنان کووید-۱۹ را جدی گرفته و به رعایت پروتکل‌های بهداشتی اعلام شده، اهتمام بیشتری داشته باشند.

با ظهور کرونا ویروس نخستین بار در شهر ووهان چین و پس از آن در مدت زمان کوتاهی گستره آن به همه کشورهای جهان کشیده شد، سازمان بهداشت جهانی آن را کووید-۱۹ و یک پاندمی نامید و وضعیت فوق‌العاده بهداشتی اعلام کرد. کووید-۱۹، ویروس نوظهور و ناشناخته است و علی‌رغم تحقیقاتی که تا کنون بر روی آن انجام شده ولی همچنان بسیاری از ابعاد آن ناشناخته مانده است^(۲). سازمان جهانی بهداشت مهم‌ترین راه کنترل بیماری را «قطع زنجیره انتقال بیماری» اعلام کرد. در همین راستا توصیه‌های بهداشتی نیز ارائه کرد که مهم‌ترین آن‌ها، رعایت بهداشت فردی و کاهش مواجهه افراد با یکدیگر بود^(۳).

پاندمی کووید-۱۹ در ایران رسماً در تاریخ ۳۰ بهمن ماه ۱۳۹۸ اولین بار در شهر قم تأیید شد. تقریباً دو هفته پس از این تاریخ، وزارت بهداشت ایران اعلام کرد این ویروس همه استان‌های ایران را گرفتار کرده است^(۴). با توجه همه‌گیری سریع این ویروس، مکان‌ها و رخدادهای عمومی از جمله مدارس، مراکز آموزش عالی و دانشگاه‌ها، ارکان‌های سینمایی، کنسرت‌ها و نمایش‌های تئاتر، مسابقات و لیگ‌های ورزشی کشوری تعطیل شد و ساعات کاری ادارات نیز کاهش یافت. ایستگاه‌های غربالگری درجه حرارت، در ورودی‌های مختلف شروع به کار کردند. گندزدایی اماکن عمومی به صورت گسترده توسط سازمان‌های مردم‌نهاد انجام گرفت. جهت کاهش تحرکات اجتماعی و شکستن زنجیره انتقال بیماری کووید-۱۹، کمپین «#در_خانه_می‌مانیم» راه‌اندازی گردید و از مردم خواسته شد از خانه‌های خود خارج نشوند مگر برای کارهای ضروری و رفع مایحتاج خود باشد تا با همکاری مردم و مسولین به هدف «#کرونا_را_شکست_میدهیم» برسند^(۵).

پس از گذشت زمان و با افزایش میزان بروز بیماری، دولت طرح «فاصله‌گذاری اجتماعی» را به اجرا گذاشت. در این طرح شهروندان باید فاصله حداقل دو متری را با یکدیگر در بیرون از خانه رعایت کنند، کارهای واجب و ضروری خود را جمع کرده و همه را با هم در یک روز انجام دهند و به‌طور کلی حضورشان را بیرون از خانه به حداقل برسانند. همچنین شهروندان حق خروج از شهر را نداشته و مردمان دیگر شهرها نیز نمی‌توانند وارد شهر دیگری شوند^(۶).

*نویسنده مسئول:

دکتر محمد حیدری

نشانی: مرکز تحقیقات پرستاری جامعه نگر، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد، شهرکرد، ایران.

پست الکترونیک: mo.heydari@yahoo.com

References

1. Wang Q, Yu C. Letter to editor: Role of masks/respirator protection against 2019-novel coronavirus (COVID-19). *Infection Control & Hospital Epidemiology*. 2020:1-7.
2. World Health Organization. Novel Coronavirus (COVID-19) Situation Report-13 https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200202-sitrep-13-ncov-v3.pdf?sfvrsn=195f4010_6.
3. Ministry of Health & Medical Education (MOHME). coronavirus epidemic in Iran. Available from: <http://ird.behdasht.gov.ir/page/home>.
4. . Ettelaat News. Social distancing. Available at: <https://www.ettelaat.com/?p=490775>.